23/02/2023

Σκόπια: Θεματοφύλακας της “Μακεδονικής Εκκλησίας” δηλώνει η Ιερά Σύνοδος

/ Πατριαρχεία

Οι εξελίξεις γύρω από το ζήτημα της Αρχιεπισκοπής Αχρίδος τρέχουν με γρήγορους ρυθμούς όπως έχει γράψει το ope.gr. Μπορεί από τη μία πλευρά να υπάρχει ικανοποίηση για την αποκατάστασή της στον Πανορθόδοξο κόσμο μετά από 55 χρόνια που παρέμενε εκτός, το ζήτημα της τελικής ονομασίας όμως είναι αυτό που παραμένει το μεγάλο ερωτηματικό.

Του Νικολάου Ζαΐμη

Η Εκκλησία των Σκοπίων εξακολουθεί να αποκαλείται **“Μακεδονική Ορθόδοξη Εκκλησία -Αρχιεπισκοπή Οχρίδας”,** παρά τη ρητή αναφορά του **Οικουμενικού Πατριαρχείου** ότι η επιστροφή της γίνεται με την ονομασία Αρχιεπισκοπή

Αχρίδος αποκλείοντας τη λέξη “Μακεδονική” και κάθε παράγωγό της. Απόδειξη της εξακολούθησης στη χρήση “Μακεδονική Εκκλησία’ αποτελεί η πρόσφατη συνεδρίαση της Ιεράς Συνόδου της Τοπικής Εκκλησίας υπό την Προεδρία του **Αρχιεπισκόπου Αχρίδος κ. Στεφάνου.**

Θεματοφύλακες της ονομασίας “Μακεδονική Ορθόδοξη Εκκλησία”

Στις 21 Φεβρουαρίου η Ιερά Σύνοδος συνεδρίασε στα **Σκόπια**. Στο επίκεντρο των συζητήσεων βρέθηκε η σχέση με τις υπόλοιπες Τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες οι οποίες σταδιακά χαιρετίζουν την απόφαση που έλαβε το Οικουμενικό Πατριαρχείο τον περασμένο Μάιο, αποδέχονται σε ευχαριστιακή κοινωνία την Αρχιεπισκοπή Αχρίδος ενώ ορισμένες κάνουν λόγο και για “Αυτοκεφαλία”, παρά το γεγονός ότι δεν έχει χορηγηθεί Τόμος Αυτοκεφαλίας από το Οικουμενικό Πατριαρχείο, το μόνο αρμόδιο για να τον χορηγήσει. **Η Ιερά Σύνοδος της Αρχιεπισκοπής Αχρίδος εξέφρασε την ικανοποίησή της για την εξέλιξη αυτή.**

Μπορεί η αποκατάσταση της ευχαριστιακής κοινωνίας να είναι το σημαντικότερο απ’ όλα στη ζωή της Εκκλησίας, κάτι άλλωστε που γεμίζει με ιδιαίτερη χαρά τις τοπικές Εκκλησίες και εκδηλώνεται έμπρακτα σε κάθε τέλεση συλλείτουργου, η ονομασία της Εκκλησία αυτής είναι εξίσου σημαντική καθώς φαίνεται μέχρι στιγμής ότι θα καθορίσει το τι στάση θα λάβουν Εκκλησίες που έχουν εκφράσει ενστάσεις.

Αν και δεν είναι η πρώτη φορά που γίνεται λόγος για **“Μακεδονική Εκκλησία”** η τελευταία θέση της Ιερά Συνόδου έρχεται και πάλι να προκαλέσει ερωτηματικά με το ποια θε είναι τελικά η οριστική τους θέση στο ζήτημα του ονόματος. Συγκεκριμένα στην επίσημη ανακοίνωση αναφέρεται: *“Η Μακεδονική Ορθόδοξη Εκκλησία – Αρχιεπισκοπή της Οχρίδας είναι ο θεματοφύλακας της Συνταγματικής της τάξης και των κανόνων που αναφέρονται στη συνταγματική της ονομασία ΜΟC – ΟΑ και στο αυτοκέφαλό της καθεστώς και καθοδηγείται από τους ιερούς κανόνες, τα δόγματα, τις Ιερές Γραφές και την Ιερά Παράδοση. Ο προκαθήμενος και οι επίσκοποι – μέλη της Συνόδου της Αγίας Μακεδονικής Ορθόδοξης Εκκλησίας τα τηρούν κατηγορηματικά, τα συντηρούν και δεν τα εγκαταλείπουν”.*

Στην τελευταία ανακοίνωση εκτός της ονομασίας γίνεται λόγος και για “αυτοκεφαλία”. Αν και δεν διευκρινίζεται τι τελικά εννοείται με τον όρο αυτό, προφανώς έχει να κάνει με την Πράξη που είχε επιδώσει το Πατριαρχείο Σερβίας σχετικά με τη ρύθμιση των εκκρεμών μεταξύ τους ζητημάτων. Αξίζει εδώ να υπενθυμίσουμε ότι σύμφωνα με την Αρχιεπισκοπή Αχρίδος **δεν χορηγήθηκε “Τόμος Αυτοκεφαλίας” από το Πατριαρχείο Σερβίας** καθώς αυτό μπορεί να

γίνει μόνο από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Ωστόσο, το έγγραφο που εγχείρισε στον Αρχιεπίσκοπο κ. Στέφανο ο Πατριάρχης Σερβίας τον περασμένο Ιούνιο ήταν τρόπον τινά πρόταση, με την οποία η Αρχιεπισκοπή Αχρίδος παρουσιάζεται ως έτοιμη και άξια του αυτοκεφάλου καθεστώτος. **(Διαβάστε εδώ αναλυτικότερα)**.

Η στάση των Εκκλησιών μέχρι σήμερα

Το 2023 μέχρι στιγμής έχει μπει δυναμικά στην αποκατάσταση των σχέσεων Εκκλησιών με την Αρχιεπισκοπή Αχρίδος. Τα Πατριαρχεία Ρουμανίας και Γεωργίας χαιρέτησαν τις αποφάσεις του Οικουμενικού Πατριαρχείου και του Πατριαρχείου Σερβίας και πλέον έχουν δεχτεί σε ευχαριστιακή κοινωνία την Τοπική Εκκλησία. Σε αποκατάσταση της ευχαριστιακής σχέσης προέβη και η Εκκλησία Τσεχίας και Σλοβακίας η οποία ωστόσο προχώρησε ένα βήμα πιο πέρα κάνοντας λόγο στην ανακοίνωσή της και για "αυτοκεφαλία", κάτι που υιοθετούν επίσης η Σερβική και η **Ρωσική Εκκλησία.** Διευκρινήσεις για το ζήτημα του πώς θεωρεί τον όρο **"αυτοκεφαλία"** έχει κάνει πάντως μόνο το **Πατριαρχείο Ρουμανίας** το οποίο όπως σημειώνει "***Η Αγία και Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου*** *είναι η κανονική αρχή που μπορεί να παραχωρήσει αυτοκεφαλία σε μια άλλη Εκκλησία μέσω συνοδικού τόμου που υπογράφεται από τον Παναγιώτατο οικουμενικό Πατριάρχη μαζί με όλα τα μέλη της Ιεράς Συνόδου".*

Δείτε αναλυτικά: Διευκρινίσεις για την απόφαση του Πατριαρχείου Ρουμανίας για το καθεστώς της Αρχιεπισκοπής Αχρίδος

Το Πατριαρχείο Βουλγαρίας από την πλευρά του, με απόφαση του λίγο πριν την εκπνοή του 2022, ακολούθησε άλλο δρόμο αναγνωρίζοντας την Εκκλησία με την ονομασία **"Ορθόδοξη Εκκλησία της Δημοκρατίας της Βορείου Μακεδονίας",** εωσότου επιλυθεί οριστικά το ζήτημα οπότε και **αναμένει Πανορθόδοξη Σύνοδο** για να λάβει τις τελικές του αποφάσεις. Την αποκατάσταση της ευχαριστιακής κοινωνίας έχουν χαιρετίσει επίσης το Πατριαρχείο **Αντιοχείας** και η Αυτοκέφαλη **Εκκλησία της Πολωνίας**, αναμένοντας και αυτές με τη σειρά τους την τελική έκβαση σε αυτό το εκκλησιαστικό ζήτημα. Τα Πατριαρχεία **Αλεξανδρείας, Ιεροσολύμων** καθώς και οι Αυτοκέφαλες Εκκλησίες της **Κύπρου** και της **Αλβανίας,** μέχρι στιγμής, δεν έχουν τοποθετηθεί.

Η Εκκλησία της Ελλάδος από την πλευρά της είχε τοποθετηθεί άμεσα μετά την αναγνώριση από το Οικουμενικό Πατριαρχείο χαιρετίζοντας την απόφαση, διατηρώντας ωστόσο τις επιφυλάξεις της για την αναφορά του Πατριαρχείου Σερβίας για "Αρχιεπισκοπή Οχρίδας – Μακεδονική Εκκλησία". Στη σε συνεδρίαση της ΔΙΣ της 165ης Συνοδικής Περιόδου για το μήνα Ιούνιο του 2022 είχε εκφράσει τις επιφυλάξεις για:

α) την χρήση του όρου «Μακεδονική Ορθόδοξος Εκκλησία», αποδιδομένου υπό της Εκκλησίας της Σερβίας στην Εκκλησία της Αχρίδος,

β) την μνημόνευση «Διασποράς» της Εκκλησίας της Αχρίδος

και γ) τυχόν χορήγηση Αυτοκεφαλίας υπό του Πατριαρχείου Σερβίας, εφ’ όσον το μόνο αρμόδιο για την χορήγηση Αυτοκεφαλίας τυγχάνει το Πάνσεπτο Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Η στάση των Σκοπίων

Από την πλευρά τους τα Σκόπια, όπως δείχνουν μέχρι στιγμής οι ενέργειες τους, φαίνεται να είναι ικανοποιημένα με όλες τις πλευρές. Κάτι άλλωστε που μαρτυρεί και η ανακοίνωση της Ιεράς Συνόδου η οποία αναφέρει στην αρχή: *“Η Ιερά Σύνοδος των Επισκόπων της Μακεδονικής Ορθόδοξης Εκκλησίας – Αρχιεπισκοπή Οχρίδας, στην τακτική της σύνοδο, που πραγματοποιήθηκε στις 21 Φεβρουαρίου 2023, εξέτασε αρκετά θέματα εκκλησιαστικής ζωής και σχέσεων με τις Τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες και χαιρετίζει τις αποφάσεις ως Μακεδονική Ορθόδοξη Εκκλησία όσων αναγνώρισαν την αρχιεπισκοπή ως αυτοκέφαλη Εκκλησία ή την έλαβαν σε ευχαριστιακή και κανονική κοινωνία”.*

Σε παλαιότερες συνεντεύξεις του ο Αρχιεπίσκοπος Αχρίδος είχε ξεκαθαρίσει ότι αυτοκεφαλία η Εκκλησία θα λάβει από το Οικουμενικό Πατριαρχείο, από την άλλη είχε αναφερθεί και στο πρόβλημα που υπάρχει με τις Ελληνόφωνες Εκκλησίες ως προς την αναφορά της ονομασίας “Μακεδονική”. Προς το παρόν δείχνει να συμβιβάζεται με την παρούσα κατάσταση. Δηλαδή της στάσης που κρατάνε οι κατά Τόπους Εκκλησίες. Αναμένεται να δούμε τι θα πράξει στη συνέχεια καθώς η οριστική επίλυση του εκκλησιαστικού αυτού ζητήματος φαίνεται ότι έχει δρόμο.